

Orienteringssag

Til Økonomiudvalget (ØU)

Status på Schrems II

Resumé

Schrems II-dommen har medført, at Københavns Kommune (KK) som dataansvarlig skal sikre, at der fortsat foreligger et gyldigt overførselsgrundlag til de af kommunens databehandlere, der behandler personoplysninger i usikre tredjelande. Det må forventes, at der skal udarbejdes exitplaner for et antal it-systemer i KK og kommunen kan stå i en situation, hvor der skal findes ny finansiering til forretningskritiske it-systemer, der ikke kan videreføres. Sagen er til orientering.

Sagsfremstilling

Schrems II-dommen fra den 16. juli 2020 ændrede retsstillingen for overførsel af personoplysninger til usikre tredjelande, herunder USA. Det betyder, at alle dataansvarlige, herunder KK skal sikre, at der foreligger et lovligt overførselsgrundlag for de af kommunens databehandlere, fx Microsoft eller Amazon, der anvender et usikkert tredjeland til behandling af personoplysninger. Tidligere lovlige overførselsgrundlag for overførsel af personoplysninger til usikre tredjelande, herunder USA, er ikke nødvendigvis længere gældende.

I koordination med kommunens databeskyttelsesrådgiver har Økonomiforvaltningen aftalt en plan med alle forvaltninger for den fremtidige håndtering af eksisterende tredjelandsoverførsler. Det må forventes, at der skal udarbejdes exitplaner for et antal it-systemer i KK, men det endelige omfang er endnu ikke kendt.

Opgaven er ressourcekrævende for alle forvaltninger. Når der er overblik over alle relevante it-løsninger, kan KK stå i en situation, hvor der skal findes ny finansiering til forretningskritiske it-systemer, der ikke kan videreføres. EU-Kommissionen har primo 2022 udmeldt, at en ny transatlantisk aftale mellem EU og USA skal sikre, at persondata kan overføres frit og sikkert mellem EU og amerikanske virksomheder. Det er annonceret, at der kommer en udmelding om denne aftale i oktober 2022, men det er uvist, hvad den rummer.

14-10-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 12899

Dokumentnummer i F2
1856319

Sagsnummer eDoc
2022-0272337

Sagsbehandler
Nelli Schubert Jensen

EU-Kommissionen har primo 2022 udmeldt, at en ny transatlantisk aftale mellem EU og USA skal sikre, at persondata kan overføres frit og sikkert mellem EU og amerikanske virksomheder.

D. 7. oktober 2022 blev der i USA vedtaget et såkaldt presidential directive. Dette udgør i sig selv ikke et nyt overførselsgrundlag, men det er en udmelding, som nu skal udgøre grundlaget for en ny tilstrækkelighedsbeslutning fra EU-Kommissionen om tredjelandsoverførsler til USA. Beslutningen ligger derfor nu hos EU-Kommissionen og senere hen EDPB (det europæiske databeskyttelsesråd), der skal høres.

Udmeldingen opstiller formålsbegrænsninger for amerikansk masseovervågning, og der introduceres proportionalitetsbetragtninger. Desuden introduceres der en to-trins klagemodel, hvor europæiske borgere kan klage til en europæisk myndighed, der via en amerikansk instans kan indbringe sagen for en ny domstol, Data Protection Review Court.

EU ønsker at behandle sagen hurtigt, men der er ikke udmeldt en tidsplan endnu, ligesom det endnu er noget usikkert, om der kan udstedes en tilstrækkelighedsafgørelse på det foreliggende grundlag.

Schrems II-dommen globalt

Etableringen af et lovligt overførselsgrundlag forgrener sig til mange forskelligartede opgaver, der skal løses mellem den dataansvarlige og dennes databehandlere samt underdatabehandlere. Særligt i relation til USA, hvor der på nuværende tidspunkt, grundet amerikansk lovgivning, ikke umiddelbart kan etableres et lovligt overførselsgrundlag. Overførselsgrundlaget skal sikre et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til EU's fastsatte krav til beskyttelse af den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder på databeskyttelsesområdet.

Schrems II-dommen i Danmark

I Danmark kan fortsat overførsel til usikre tredjelande have juridiske og økonomiske konsekvenser for den dataansvarlige i form af sanktioner fra Datatilsynet, såfremt databeskyttelsesforordningen ikke overholdes.

Datatilsynets afgørelse i forbindelse med Helsingør Kommunes brug af Chromebooks den 18. august 2022 fremhæver konsekvenserne af Schrems II-dommen. I afgørelsen pålægger Datatilsynet Helsingør Kommune, at den som dataansvarlige skal tilsikre, at der foreligger et lovligt overførselsgrundlag.

Retningslinjer for anvendelse af Cloud-tjenester kan ikke løses af den enkelte kommune men bør løses på et højt niveau. Som det fremgår af bilag 1, har KL skrevet til Finansministeren om sagen 18. juli 2022. KL anfører, at: "der er brug for, at Regeringen beder de relevante myndigheder sikre, at der bliver skabt klare retningslinjer for brugen af Cloud-tjenester". Der er fortsat ingen udmeldinger fra regeringen på området.

Schrems II-dommen i Københavns Kommune

KK er som dataansvarlig forpligtet til at sikre, at der er lovlige overførselsgrundlag, hvis usikre tredjelands anvendes til behandling af personoplysninger.

KK har stort fokus på at overholde og efterleve regler og vejledninger indenfor det databeskyttelsesretlige område. I regi af de syv ansvarlige it-direktører i KK er der i It-kredsen aftalt en proces med Databeskyttelsesrådgiveren om, hvordan Økonomiforvaltningen (Koncern IT) og de øvrige forvaltninger udviser ansvarlighed ift. den fremtidige håndtering af eksisterende tredjelandsoverførsler.

Det er et stort og ressourcekrævende arbejde for alle forvaltninger at understøtte denne proces, som indebærer, at alle forvaltningernes tredjelandsoverførsler grupperes, så forvaltningerne kan vurdere, hvorvidt de kan fortsætte samarbejdet uændret med en databehandler, om der skal implementeres supplerende foranstaltninger, eller om der bør forberedes exitstrategier for visse samarbejder. Supplerende foranstaltninger kan fx være kryptering, der sikrer, at data slet ikke optræder i læsbar form og dermed ikke udgør nogen risiko ved overførsler.

Økonomiforvaltningen står for at identificere de databehandlere, som leverer it-systemer på tværs af alle kommunens forvaltninger. Herefter vurderes det hvilke databehandlere, der bør indgås en dialog med om handleplaner for compliance.

Udover at opgaven lægger beslag på mange ressourcer i alle forvaltninger, kan KK stå i en situation, hvor dyre og forretningskritiske it-systemer skal udskiftes eller omlægges for fortsat at leve op til databeskyttelsesreglerne.

Økonomi

Sagen har ingen direkte økonomiske konsekvenser, men det forventes, at erstatning af eksisterende it-systemer, der ikke længere overholder databeskyttelsesreglerne vil medføre nye finansieringsbehov i KK.

Videre proces

IT-kredsen orienteres løbende om status for arbejdet og vil ultimo 2022 blive forelagt en endelig status i sagen. Det er forventningen, at ØU modtager en ny status for sagen primo 2023.

Bilag

Bilag 1 – KL's brev til de 98 kommuner om Chromebooksagen afledt af Schrems II-dommen

**Til
Finansminister Nicolaj Wammen**

**Cc:
Erhvervsminister Simon Kollerup
Justitsminister Mathias Tesfaye og
Børne og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz Theil.**

Brug for klarhed om anvendelse af Cloud-løsninger

Dato: 18. juli 2022

Sags ID: SAG-2022-03143
Dok. ID: 3238465

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Datatilsynet har her midt i sommerferien afgjort en sag mod Helsingør kommune, som væsentligst handler om, at kommunen ikke kan give 100% sikkerhed for, at persondata i kommunens løsninger på skoleområdet ikke vil kunne udleveres til de amerikanske myndigheder fra leverandøren af løsningen. Leverandøren er i dette tilfælde Google. Det er ikke en ny problematik, men det er en problematik, som kommuner og alle andre, såvel offentlige som private, længe har afventet en løsning på. KL har også tidligere gjort opmærksom herpå.

Afgørelsen betyder konkret, at alle 7.000 skolebørn og lærere i Helsingør kommune ikke har adgang til deres mest centrale læremiddel efter ferien og at lærerne ikke kan anvende allerede forberedt materiale til skolestart, og heller ikke kan anvende deres almindelige redskaber til at forberede undervisningen efter ferien. Det er et alvorligt benspænd for skolerne i Helsingør.

Der skal ikke herske tvivl om, at kommunerne tager alle sager om udfordringer med sikkerhed for persondata meget alvorligt og derfor også denne. Men der er brug for, at der snarest kommer en løsning ift. om og hvordan, der må overføres data til særligt USA. Konkret drejer det sig særligt om mulighederne for at anvende de såkaldte cloudløsninger, når disse supportes og driftes i USA. Cloudløsninger er én af de mest sikre måder at opbevare data på, set ift. hacking og cybersikkerhed, og det er samtidig det mest effektive og økonomisk rentable. Men der er nu skabt betydelig usikkerhed om anvendelsen af disse, og det er uholdbart, at der nu på andet år ikke er fundet en løsning på problemet. Så vidt vi er orienteret, forhandler EU med USA om dette. Men det går for langsomt med at få en afklaring.

Nu har Datatilsynet truffet en afgørelse, der lammer én kommunes anvendelse af løsninger på skoleområdet. Men med øje for det principielle i den afgørelse, så kan det ramme andre kommuner på samme måde, ligesom det kan ramme andre områder i såvel det private som hos offentlige myndigheder. Derfor er der brug for at Regeringen beder de relevante myndigheder sikre, at der bliver skabt klare retningslinjer for brugen af de her Cloud-tjenester. Vi er alle sammen afhængige af dem, og den usikkerhed, der er skabt nu, kan vi ikke leve med.

Der findes og kan opbygges andre løsninger. Så hvis regeringen ønsker at fastholde denne restriktive linje, så kan det godt lade sig gøre. Men det

vil blive meget dyrt og der vil være brug for at vi drøfter, hvordan kommunerne vil blive kompenseret for de meget store udgifter, som de pålægges pga. en afgørelse fra Datatilsynet.

Vi tillader os at sende denne til flere af jer, idet I alle sidder med forskellige ansvarsområder, der er berørt af denne situation og da det ikke alene vedrører digitalisering i den offentlige sektor.

KL indgår naturligvis gerne i møder og arbejde ift. at finde løsninger og ser frem til at høre svar på denne problemstilling.

Dato: 18. juli 2022

Sags ID: SAG-2022-03143
Dok. ID: 3238465

E-mail: PAH@kl.dk
Direkte: 3370 3111

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Med venlig hilsen

Martin Damm

Kristian Vendelbo